

‘Je moet durven in de muziek te duiken’

In de oriëntaals gekruide jazz van zangeres Simin Tander klinkt een verlangen naar het verre

De Duits-Afghaanse zangeres Simin Tander valt op door haar klankenspel: uithalen, grommen, klikklakken en een eigen fantasietaal. Vanaf zaterdag toert ze door het land.

Door AMANDA KUYPER

ARNHEM, 6 JAN. Ze werd vorig jaar derde op het Nederlands Jazz Vocalisten Concours. En dat was onrecht: het optreden van Simin Tander was het meest avontuurlijke van alle kandidaten. De Duits-Afghaanse toonde zich een authentiek talent die haar jazz kruidde met oriëntaalse klanken en vrije, intuïtief geplaatste noten. Met haar mooie mysterieuze stem, rijk aan klankkleuren, en een fantasievol repertoire, sprong ze eruit. Degelijke uitvoeringen van jazzstandards voeren op een dergelijk zangconcours immers de boventoon.

Als Young Vip (‘buitengewoon Nederlands talent met hoogwaardig eigen repertoire’, volgens de Vereniging van jazz- en improvisatiemuziekpodia, de VIP) toert Simin Tander met haar band SIMIN vanaf zaterdag door het land. Het is een *double bill*-programma met het Joris Posthumus Quartet. Ze ziet het als een uitgelezen kans om haar moderne jazz met mystiek oriëntaalse tintje op dé jazzpodia te laten horen. „En hopelijk zit er een platenbaas in het publiek die mijn debuutalbum wil gaan uitbrengen.”

Simin Tander (28), dochter van een Afghaanse vader, ooit radio-journalist in Kabul, en een Duitse moeder, woont ruim zeven jaar in Nederland. Na een muzikale vooropleiding in haar geboorteplaats Keulen werd ze in 2002 aangenomen op het conservatorium in Arnhem.

Tijdens haar studie sprong ze in het oog bij de legendarische Amerikaanse jazzvocaliste Sheila Jordan. Bij haar kon Tander een tijd zanglessen volgen in New York. „Daar sta je dan”, memoreert Tander. „Helemaal los van je school en

Tanders stem en de zacht fluwelen trompetsound van Vloeimans, voor het eerst samengebracht in Master Talent Series, mengden opmerkelijk mooi. En pianist Van Vliet – „hij laat mijn zang vliegen” – heeft nu een vaste plek in SIMIN.

Tander is een zangeres die op het podium een mooi mysterieus klankenspel speelt. Klagende uithalen laat ze meevloeien in de melodie, ze gromt en klikklakt expressief geluiden uit haar keel, en dan weer spuwt ze nootjes omhoog als een fontein. Ook durft ze

‘Ik voel mij wat ongemakkelijk bij het etiket jazz-zangeres, daaraan kleeft een verwachting’

je opgedane leerstof. Laat maar eens horen wat je in huis hebt. Het was een echte vrije val.”

En hoewel de oude jazzdiva Jordan zich vooral richt op traditionele jazz, en Tander al vroeg voelde dat ze zich vrijer door de jazz-materie wilde bewegen, stak ze er veel van op. „Sheila was grappig en direct in haar aanwijzingen. ‘Als je met je zang niets te vertellen hebt, houd dan maar je mond’, zei ze rustig. En: ‘Niet zomaar wat scatten. Alleen als dat echt wat toevoegt aan de muziek.’ Het maakte me bewust van wat ik sta te doen en hoe je kunt samenwerken met instrumentalisten.”

Met trompettist Eric Vloeimans en pianist Jeroen van Vliet bijvoorbeeld, met wie ze het afgelopen jaar regelmatig heeft opgetreden.

zich bewonderenswaardig te laten gaan in een soort fantasietaal van klankkretten en onbekende woordcombinaties. Alleen te begrijpen door haarzelf, maar in de melancholische muziek klopt het.

Het gaat om de urgentie, zegt Tander, die naast haar eigen muziek ook voor enkele Duitse krimi’s als *Tatort* componeerde. „Ik geloof niet in half werk. Ik voel mij wat ongemakkelijk bij het etiket jazz-zangeres, omdat daaraan een zekere verwachting kleeft en bij mij alles heel intuïtief werkt. Ik wil met weinig noten de diepte in.”

Haar hoofd is haar grootste vijand, stelt ze. „Mijn kritische oordeel staat creativiteit snel in de weg. Met mijn ogen dicht maak ik het hoofd vrij en duw de hardnek-

kig opduikende gedachten aan de kant. En dan, als-ie voorbij komt, pak ik de muziekgolf en laat me gaan, als een bijna meditatief moment.”

Thuis in Keulen hing een altijd „losse sfeer waarin dingen konden ontstaan”. Tander was een uitbundig kind, die met haar zusje toneel speelde en liedjes zong. Ze was een kei in het nabootsen en improviseren. Op jonge leeftijd verloor ze haar vader, haar moeder was een tijd ernstig ziek. Muziek was haar „veilige plek”. Door te zingen sloot ze zich af van alles.

Hoewel de ‘sehnsucht’, een nostalgisch verlangen naar het verre onbekende, buitengewoon duidelijk in haar muziek doorklinkt, verdiept zij zich pas sinds kort in haar vaders Afghaanse wortels. Zelf spreekt ze de taal nauwelijks nog. Toch zou ze op haar komende album graag een bewerking zetten van een Afghaanse traditional.

„Maar het is moeilijk oude volksmuziek terug te vinden. Muziek is er al zo lang verboden. In New York nota bene vond ik een mooie jaren zeventig-opname met Afghaanse straatgeluiden en musici, van nog voor de komst van de Russen en de Talibaan. Erg inspirerend. Daarnaast helpt mijn Afghaanse familie me in mijn speurtocht naar dat ene mooie, kleine liedje dat zich leent voor een hendaagse a cappella-versie.”

Young Vips on Tour, start 9/1 in Bimhuis, Amsterdam. Tournee t/m november. Inl.: www.youngvips.nl
www.myspace.com/simintander